

[Justitsministeren.]

De om dette Emne foreslaaede Regler stemmer ganske overens med, hvad Regeringen foreslog og Folketinget vedtog i 1931—32.

Om Lovforslagets tredie Del, *offentlig Votering i Højesteret og Rettens Deling i to Afdelinger*, er Bestemmelserne ligeledes ganske overensstemmende med, hvad Regeringen foreslog og Folketinget vedtog i Samlingen 1931—32.

I Bemærkningerne til Lovforslaget i forrige Samling er der gjort Rede for de Betragtninger, som taler for at indføre offentlig Votering i Højesteret, og jeg skal kortelig nævne disse Betragtninger.

Den nuværende Ordning, som ifølge Retsplejelovens §§ 214 og 218 gaar ud paa, at Dommernes Afstemninger skal være hemmelige, og at Domme skal ledsages af skriftlige Præmisser, virker for Højesterets Vedkommende i Praxis saaledes, at de Præmisser, som Højesteret giver sine Domme, i Almindelighed er meget korte og knappe, saa korte, at det undertiden ikke uden Føje kan betvivles, om de tilfredsstillende Retsplejelovens Krav i § 218.

Denne Praxis er ikke uforstaaelig, naar man betænker, at det Flertal inden for Retten, som bestemmer Afgørelsen, i mange Tilfælde maaske kun har været enig i Resultatet, men ikke i Begrundelsen. Naar Præmisserne alligevel skal affattes saaledes, at de kan tiltrædes af hele Flertallet, kan det ikke undre, at de ofte bliver noget mangelfulde.

Dette forringer naturligvis i væsentlig Grad Højesteretsdommens Værdi, fordi man kun faar den fulde Forstaaelse af en Afgørelse og af dens Rækkevidde, naar den er klart og fyldigt begrundet.

Særlig er der Anledning til at gøre opmærksom paa, at hvor nye Retstanker er ved at bryde igennem, vil den nuværende hemmelige Voteringsmaade ikke give Offentligheden noget som helst Kendskab til, om disse Tanker har vundet nogen Tilslutning inden for Højesteret, saa længe Rettens Flertal er imod dem.

At Højesteretsdommens Værdi saaledes forringes paa Grund af de kortfattede og utilstrækkelige Præmisser, er meget uheldigt som Følge af den store Betydning, som Højesterets Afgørelser har — og bør have — baade for det praktiske Retsliv og for Retsvidenskabens. Saavel de underordnede Domstole som Sagførerne maa ofte undersøge de foreliggende Højesteretsdomme i et eller andet foreliggende Emne, og Ad-

ministrationen har hyppigt Brug for at undersøge Højesterets Praxis ikke blot under det daglige Arbejde, men ganske særligt, naar nye Lovregler skal udarbejdes. I alle disse Henseender vilde det være af stor Værdi, om Højesteretsdommene var fyldigere begrundet, og om der var Adgang til at blive bekendt med eventuelle afvigende Meninger inden for Retten.

De Mangler, som jeg her har nævnt ved den nuværende Ordning, afhjælpes ved Indførelse af offentlig Votering i Højesteret. Der bliver da Adgang til at blive bekendt med de forskellige Anskuelser inden for Retten, og de enkelte Dommere vil kunne give en meget fyldigere Begrundelse for deres Votering end den, der nu findes i de kortfattede fælles Præmisser. Særmeningerne faar større Betydning for fremtidige Afgørelser, naar de kommer offentligt frem, og vil kunne spille en Rolle ved Overvejelser angaaende nye Lovregler om det paagældende Emne.

For offentlig Votering taler ogsaa Erfaringerne fra Norges Højesteret. I Norge var Voteringen i Højesteret hemmelig, indtil der ved Loven af 11. April 1863 blev indført offentlig Votering. Den norske Højesteret havde rejst den mest haardnakkede Modstand mod offentlig Votering, og endnu i 1863 havde alle Dommere med Undtagelse af to bestemt udtalt sig imod offentlig Votering og erklæret, at Retten ikke vilde tage Ansvar for Følgerne af, at offentlig Votering blev gennemført. De Erfaringer, der er indhøstet i Norge under Loven af 1863, taler imidlertid i høj Grad til Gunst for den offentlige Votering. Dette fremgaar bl. a. særdeles tydeligt deraf, at Højesterets Justitiarius i 1915 ved den norske Højesterets Jubilæum udtalte sig meget rosende om den offentlige Votering og bl. a. erklærede, at dens Indførelse havde været af en saa væsentlig Betydning, baade i Retning af at styrke Tilliden til Domstolen og i Retning af at befordre den gennem Retspraxis stedfindende Retsudvikling, at han fandt særlig Grund til at omtale Loven af 1863.

Mere mener jeg ikke at behøve at nævne vedrørende den offentlige Votering, men jeg skal henvise til, at der i Bemærkningerne til det i forrige Samling fremsatte Lovforslag findes Citering af de forskellige Erklæringer og Oplysninger, der er om Emnet, saaledes at ethvert Medlem af dette høje Ting let vil kunne fordybe sig yderligere i Spørgsmaalet.

Jeg kommer nu endelig til Lovforslagets